

Městská knihovna v Praze

Radosti života

František Gellner

Praha

2016

e-kniha

Městská knihovna v Praze

Půjčujeme:

knihy / časopisy / noviny / mluvené slovo /
hudbu / filmy / noty / obrazy / mapy

Zpřístupňujeme:

wi-fi zdarma / e-knihy / on-line encyklopedie /
e-zdroje o výtvarném umění, hudbě, filmu

Pořádáme:

setkání s autory / přednášky / koncerty /
filmová představení / výstavy /
aktivity pro děti a jejich rodiče / čtení

www.mlp.cz

knihovna@mlp.cz

www.facebook.com/knihovna

www.e-knihovna.cz

Radosti života

František Gellner

Znění tohoto textu vychází z díla Radosti života tak, jak bylo vydáno nakladatelstvím Československý spisovatel v roce 1980 (GELLNER, František. *Verše*. 1. vyd. Praha: Československý spisovatel, 1980. 212 s.).

Část textu byla získána v elektronické podobě z otevřeného projektu [Wikizdroje](#).

§

Text díla (František Gellner: Radosti života), publikovaného [Městskou knihovnou v Praze](#), je vázán autorskými právy a jeho použití je definováno [Autorským zákonem](#) č. 121/2000 Sb.

Citační záznam této e-knihy:

GELLNER, František. *Radosti života* [online]. V MKP 1. vyd. Praha: Městská knihovna v Praze, 2016 [aktuální datum citace e-knihy – př. cit. rrrr-mm-dd]. ISBN 978-80-7532-351-4 (pdf). Dostupné z: http://web2.mlp.cz/koweb/00/04/28/66/35/radosti_zivota.pdf.

Vydání (obálka, upoutávka, citační stránka a tiráž), jehož autorem je Městská knihovna v Praze, podléhá licenci [Creative Commons Uveďte autora-Nevyužívejte dílo komerčně-Zachovejte licenci 3.0 Česko](#).

Verze 1.0 z 28. 10. 2016.

Obsah

I.....	6
II	7
III.....	9
IV.....	10
V	11
VI.....	12
VII.....	13
VIII	15
IX.....	16
X	18
XI.....	19
XII.....	20
XIII	21
XIV	22
XV.....	23
XVI	24
XVII.....	25
XVIII.....	26
XIX	27
XX.....	29
XXI	30
XXII	31
XXIII.....	32
XXIV	33
XXV	34
XXVI.....	36
XXVII	38
XXVIII.....	39
XXIX.....	41
XXX	43
XXXI.....	44
XXXII	45
XXXIII	46
XXXIV.....	47
XXXV	48

I

A nastává mi, tuším, vážná jízda.
Před sebou samým v dálku utíkám.
Mé srdce, to si bezstarostně hvízdá
a rozum ptá se nudně kudy kam.

Bud' s bohem, podunajská metropole,
ulice křivé, jež jste patřily
na mne, jak ztrácím klobouky a hole
za tmy se domů klátě opilý.

Na Prater jistě stěží zapomenu,
kde hýřival jsem často za noci.
Za večeri tam koupí člověk ženu
s nádavkem venerických nemocí.

Hotely vždycky budou žít v mé touze
s portýry zdvořilými u vrátek,
s pokoji pro dva s jedním ložem pouze
a s legiony drobných zvířátek.

Na policii budu myslet v světě,
jíž osoba má spáti nedala,
která v mém opuštěném kabinetě
spisy a třaskaviny hledala.

A s šantány se těžce loučit budu,
v nichž večer chudý sbor své písni pě,
i s kavárnami. Mám tak rád jich nudu.
Dvě mladá léta jsem v nich prodřepěl.

II

Napsala mi psaní
srdce mého paní,
že mne bude milovati
do skonání.

Duše moje klidná
se zas rozrušila.
Proč mi děláš těžké srdce,
moje milá?!

Jako kočka s myší
se mnou jsi si hrála,
o lásce a zášti stejně
jsi mi lhala.

Chtěl jsem tvoje srdce,
podalas mi kámen.
Zvolna dohořel mi v duši
bílý plamen.

Hlava má je chorá,
a tak teskno je mně.
Pohádky mi vyprávět chce
černá země.

Za bezesných nocí
v lampy pološeře
šilenství mi dutě buší
na mé dvěře.

Má tvé rudé rety
rozevřené v smíchu,
na panenském čele pečet'
krutých hříchů.

Má tvé modré oči
dětinské a lhavé
a tvé zlatě prozářené
vlasy plavé.

Má tvé bílé tělo
s všemi dary blaha.
Nelítostně na mé dveře
biješ nahá.

Hlava má je chorá,
a tak teskno je mně.
Pohádky mi vyprávět chce
černá země.

III

Pod Svatou Horou v Příbrami
najal jsem za sedm zlatých
pokoj s třiceti soškami,
kříži a obrazy svatých.

Zima je věru trapná dost
každému božímu tvorů.
V létě táhnou mně pro radost
poutníci na Svatou Horu.

Přišlo procesí z Bavor. V něm
(pět neděl je tomu nyní)
holku jsem viděl — — oči jsem
nechat moh na Němkyni.

Zbožně jsem na ni zřel, bezmála
jak středověký šlechtic.
Ona se na mne usmála
srdce mé zlomiti nechtíc. — —

Zábavě naší nescházel
sentimentální nádech.
Večer jsem k městu ji provázel.
V noci jsem líbal ji v sadech.

IV

Bláznění vjelo do párů
a v hudby potrhlou notu.
Sál byl pln kouře a výparů
piva a lidského potu.

V kole jsem pobyl jen krátký čas.
K tanci mi scházejí vlohy.
Hrubci mi šlapali — sper je d'as! —
na reumatické nohy.

Svou holku vzal jsem za ruku,
vyved' ji z divého ruchu.
Šli jsme se nalokat v noční tmu
trocha čerstvého vzduchu.

A když jsme z hospody vyšli ven,
k sobě jsem přitisk ji prudce.
Dech ve vášnivý přecházel sten,
chvět se nám počaly ruce.

Vysokou zdí byl obehnán dům. —
Přemilosrdný bože,
jakés to stvořil milencům
tvrdé svatební lože!

V

Ožeň se, bratře, ožeň se, bratře!
Ostatně je mi to jedno, s kým.
Ožeň se, bratře, ožeň se, bratře!
(Chci se zas opít šampaňským.)

Skromní lidé mívají štěstí.
Nečiníš velkých nároků.
Někdo ti pomůže nudu tvou nésti,
někdo ti hnít bude po boku.

Snadno lze riskovat radosti chudé.
Duše je po nich vyprahlá.
Když nejhůř bude, sklenka ti zbude,
srdce se utiší znenáhla.

Ožeň se, bratře, ožeň se, bratře!
Ostatně je mi to jedno, s kým.
Chci se zas opít! chci se zas opít!
chci se zas opít šampaňským!!!

VI

A nový den se hlásil kuropěním.
Na nebi ztrácel se srp měsíce.
Znavena neustálým nočním bděním
zhasiti lampu chtěla sklepnice.

A krčma byla pustá již a prázdná.
Jen v koutě se kdos neměl ke spaní.
V svých očích nejistý měl pohled blázna
a hlavu těžkou klopil do dlaní.

Ten dal si znova nalít ještě jednu.
„Počkej zde, děvče, až se napiju.
Rozum jsem ubil, však se brzy zvednu,
jen ještě co své srdce ubiju.“

VII

Já jsem k tobě nepřišel
v roztoužení tklivém.
Ruce jsem si zahřát chtěl,
mrtvé ruce zahřát chtěl
na tvém srdci živém.

V scénérii mladých let
hlavu skláním v žalu.
Poslední jsem probil vznět,
plachý, něžný srdce vznět,
ve špíně a kalu.

V bahně skončí moje dny
pro dar zapomnění.
Mosty jsou již spáleny,
mosty za mnou spáleny,
návratu již není.

Nebyl bych tak nesmělý
v posledním svém běhu,
kdyby ke mně nezněly,
hlasy měkké nezněly
z protějšího břehu.

Zkusil jsem dost bolesti,
snesu ještě více.
V pračkách měl jsem neštěstí
a u holek neštěstí
s dohrou na klinice.

Tyhle žaly — vzal je ďas!
Já se jenom střežu,
abych neuslyšel hlas,
něžných retů měkký hlas
z protějšího břehu.

Proto jsem ti políbit
nechtěl úběl čela,
proto zapřel jsem svůj cit,
bázně svuj zapřel cit. — —
Krev má vzdorně vřela.

Vřela a vře dneska zas
pro tvých očí něhu.
Opět mučí mne ten hlas,
něžných retů měkký hlas
z protějšího břehu.

A já k tobě nepřišel
v roztoužení tklivém.
Ruce jsem si zahřát chtěl,
mrtvé ruce zahřát chtěl
na tvém srdci živém.

VIII

A přijde den, a růže vonět budou
těžce a omamně.

Nad duší pustou, vyprahlou a chudou
zapláče touha mně.

A přijde den, a luh se zazelená,
zpěv zazní do ticha.

A země jako roztoužená žena
smyslně zavzdychá.

A přijde den, a žár se mladým lidem
rozlije po lících.

A panny touhou rozrušeným klidem
zapláčou v ložnicích.

A přijde den, a růže zavonějí...

— — Pověz mi, srdce mé,
v kterou poušť světa se svou beznadějí
se smutni skryjeme?

IX

Na dnešek měl jsem pěkný sen
o tobě, moje milá.
Zdalo se mi, však zdálo jen,
že jsi mou ženou byla.

Tvrdý chléb chudoby rádi jsme
v lásce lámali spolu. —
Byl večer. Seděli za tmy jsme
u neprostřeného stolu.

Touha má kvěsti počala.
Líbal jsem tvoje ruce.
Hlubokým dechem se zdvihala
hrud' tvoje dětská prudce. — — —

V tom jsem se vzbudil. Na zemi
zavládlo přítmní ranní.
Skutečnost sevřela srdce mi
ledově studenou dlaní.

Zase mně nemožnou zdála se
jistota krutého děje,
že sladká tíž tvého těla se
v náručí jiného chvěje,

že se tvá bytost zářivá
dechem jiného chvěje,
že mi než lítost nezbývá,
hořkost a beznaděje. —

Vstal jsem a pokojem kráčel jsem
dlouhými, prudkými kroky.
Budoucí život svůj viděl jsem,
dny marné a marné roky.

U okna stanul jsem. V svítání
spaly neznámé dálky.
Tam život je, bouří povstání
a zuří vražedné války.

Nutno je v životě účast mít,
k některé přidat se straně
a svoje srdce nastavit
dobře mířené ráně.

X

Bud' matka boží pomocná
ti v stavu přetěžkém.
Má milá, jsi prý nemocná.
Prý chodíš s útěžkem,
 chacha!
prý chodíš s útěžkem.

V srdci ti píseň dozněla
tulácké svobody.
Vyhledala sis manžela
pro svoje porody,
 chacha!
pro svoje porody.

Lásce, co v srdci kvetla kdys,
ať lehká zem je jí!
Kdybys mou byla, jistě bys
nebyla v naději,
 chacha!
nebyla v naději.

Jsem na škodu jen bližním svým,
vlasti a národu.
Spaluju dechem mrazivým
veškerou úrodu,
 chacha!
veškerou úrodu.

Můj zrak se vášní zakalil,
z mých retů dýchal blín.
Bud' ráda, že jsem nespálil
tvůj požehnaný klín,
 chacha!
tvůj požehnaný klín.

XI

Konečně zármutek všechen
jak voda uplyne.
Věru, nějak se žije,
nějak se zahyne.

Hledím v ten krátký život:
žalu i radosti dost.
Pak smrt se očekává
jako příjemný host.

Za svou vášnivou touhou
nekráčím kupředu.
Život mne neopíjí
kouzlem svých pohledů.

Ani ty černé oči
mne teď už netrýzní.
Jenom bolestná píseň
ještě mi v duši zní.

XII

Rum smutně pil pan řiditel,
já srkal černou kávu.
On dřevěný již jazyk měl,
a já měl těžkou hlavu.

Čas utíkal a utíkal,
a v rozespalé ticho
pan řiditel si naříkal,
že se mu ztrácí břicho.

A stěžoval si v slovech zlých
na nevděk obecenstva,
na tvrdá srdce hostinských,
na hlad a žízeň členstva.

„Nejlépe praštit uměním
a jít oběsit se!“
Hleděla s porozuměním
naň první milovnice.

Ta pohled měla truchlivý,
do dálek roztoužený,
obličej dětský, bázlivý,
a sladké tělo ženy.

Když odešla, já za ní šel
ve sněhu po šlépěji.
Pojednou jsem se rozsmutněl
pro mladou krásu její.

XIII

Vzdušné mé vidiny, nádherná těla,
zuřivým kvapíkem zardělá čela,
vzdušné mé vidiny, nádherná těla,
která z vás touhu mou ubít by chtěla?

V krvi mé vyšlehl smyslný plamen
dotykem nádherných, smyslných ramen,
v krvi mé vyšlehl smyslný plamen,
vlastní svou krví já zpít jsem a zmámen.

Vzdušné mé vidiny, nádherná těla,
zuřivým kvapíkem zardělá čela,
která z vás touhu mou ubít by chtěla?

Sítě své prostírám vášní se třesa.
Jedna mi po druhé v náručí plesá.
Má hlava znavena klesá...

XIV

Drobky pod stůl hází nám osud,
ostatní vše je nicota.

Alkohol ještě je! Holky jsou posud!
Jsou ještě radosti života!

Žena jak žena. V života vraku
konečně jedno vše bude ti.
Jedna ubíjí něhou svých zraků,
druhá jedem svých objetí.

Šetřiti léty, jež nemají ceny,
v tom velká moudrost nevězí.
Dobré je opium, alkohol, ženy,
schází-li schopnost k askezi.

Askety vycházeti vidím
z téhož jak já na svět názoru,
stejně jak oni nenávidím
rozumy dobráckých pastorů.

Jsem smutný mládenec, rouhavý cynik,
v rozpuku mládí zhořkl mi svět,
v ovzduší krčem a zápachu klinik
vypučel písně mé jedový květ.

Děkuju bohu a děkuju čertu
za plaché chvíle prchavý dar.
Života číši jsem naklonil ke rtu,
piju z ní smutek a bolest a zmar.

XV

Závratná, tajemná věčnost je,
čas je jen ješitná fikce,
závratná nekonečnost je,
vesmír je nevhodná dikce.

Na světů neznámých rozhraní
před nedostupným prahem
k tisíci životům poutáni
jsme temným, tajemným vztahem.

I kdo má moudrosti nejvíce,
málo jen chápe a myslí.
Kolem nás světů je tisíce,
pro které schází nám smysly.

Hledím v bezedných propastí sráz.
Hlavu mou jímá závrť.
Matičky země slyším hlas:
„Navrať se, synu můj, navrať!

Dám tobě pití i jídla dost
a na prachovém lůžku
přichystám tobě pro radost
hezoučkou, miloučkou družku.

A v poslední tvé hodině
náruč svou rozervu tobě.
Pozvu své červíčky k hostině
v černém, studeném hrobě.“

XVI

Rád věděl bych, proč právě nyní vzkvétá
v mé duši smutek s chladným podzimem.
Nevím přec, proč bych litovat měl léta,
jež nezažehlo ohně v srdci mém.

Večerní mlha lehla na dláždění.
A připadá mi všecko jako sen,
ty hlasy, jejichž zvuk mi známý není,
ty cizí tváře v záři svítlen.

A cítím, kterak zvolna v duši moji
nového cosi teskně vstoupilo
jak vzpomínka, jež přesnosti se bojí,
vzpomínka na něco, co nebylo:

Na něžná slova, kterých neslyšel jsem,
na teplo krbu, jež mne nehřálo,
na všechno, o čem snad kdys přemýšlel jsem,
co se však nikdy skutkem nestalo.

Na souzvuk srdcí, jenž mne nedojímal,
na věrných rukou vřelé soužití,
na duše klid, který mne neobjímal
a po kterém jsem přestal toužiti.

Na krásu jara, kterou nepoznal jsem,
na jeho snů a touhy sladký hlas,
na mladé dívky, kterým nelíbal jsem
v záchvatech něhy dlouhý, měkký vlas.

XVII

Což, páni spisovatelé,
vašeho nejsem druhu.
Proto jsem stál tak nesměle
ve vašem ctěném kruhu.

Vy jste — jak řek bych — takoví —
no — — — uhlazení páni.
Já rostl bez vši výchovy
v pračkách a snižování.

Do intimity vašich sfér
nevníkal pokřik lůzy.
Já bouřlivý byl debatér
anarchistických schůzí.

Do vašich snů se dívaly
horoucně krásné dámy.
A já jsem student zhýralý
a ztrhaly mě flámy.

Ne, nikdy jsem se nedostal
v společnost slušnou dámskou. —
Snad že jsem o to málo stál. —
Má láska byla krámskou.

Má řeč je hrubá jak můj smích
a jako moji známí.
A alkohol (to myslel bych!)
jemnosti nepřidá mi.

Vím, z francouzských co románů
lze vyčíst elegance.
Však čert ví, kdy se dostanu
francouzské ku čítance.

XVIII

Už se mi k smrti protiví
ve svých citech se nimrat.
Už se mi k smrti protiví
bolestí svou se šimrat.

Nejlépe bylo by přetřhnout
všechna pouta a svazky,
minulost svoji zavrhnout,
zřící se poslední lásky,
cynickým smíchem zabušit
v marnou ješitnost svoji,
stesk svého srdce přehlušit
bouřemi, bídou a boji.

Nejlépe bylo by vzdálit se
a nikdy se nenavrátit,
svým bližním a nejbližším ztratit se,
a sám sobě se ztratit.

XIX

Od rána dřepěl jsem vesele
v hospodě při plné sklence.
Se mnou seděli přátelé,
ztracené existence.

Kouřil jsem tabák laciný,
z úst kouř jsem vypouštěl líně,
přítom jsem četl noviny,
zprávy ze soudní síně.

Čet jsem o podvodu, o křivdě
beze vší morální vzpruhy.
„Nač, bratří, žítí o bídě,
když ještě rostou nám dluhy?!“

O zběhlém studentu stíhaném
četl jsem historku pěknou.
„Bratří, kdoví kam se dostanem,
až se nás rodiče zřeknou!“

Četl jsem neslané nemastné,
pozorně přečetl jsem všechno
o mladé matce nešťastné,
která své zabila děcko.

„Ten svět je samé vězení
a samá loupež a vražda,
a v tisícere trápení
zvrhne se radost každá.

Včera s holkou šel za tmy jsem.
Na moje rámě se věsíc
v rybník se dívala s úděsem.
Teskně v něm zhlížel se měsíc.

Já byl jsem touhou a nocí zpit.
Jí rty se zachvěly zrádně:
Co by se dalo bídy skrýt
v tom tichém rybníku na dně!...“

XX

Konečně je to možná věc,
že ještě něčím budu.

Do Afriky se vypravím
dobývat zlatou rudu.

A nebude-li ze mne nic,
co tulák bez profese
budu se s šelmami o závod
prohánět po pralese.

Za ženu vezmu si gorilu.
Myslím, že shodneme se.
Má srdce divoké jako já
a též je bez konfese.

XXI

Nečekám nic od reforem,
nových zásad, nových norem,
miluju jen kladivo,
které bije na zdivo,
na zvětralé zdivo.

Svět, jak byl, vždy bude stejný,
život stejně beznadějný,
lze jen tíží kladiva
udeřiti do zdiva,
do starého zdiva.

Nad mou hlavou rudý prapor
hlásá pouze zmar a zápor,
hlásá ránu kladiva,
která padne do zdiva,
do starého zdiva.

XXII

Sobota, myslím, byla snad.
Židovský pán bůh měl svátek,
a Židi mu šli děkovat
za všechen vezdejší statek,

za prosperování obchodů
galanterních a střížních,
za těhotných žen úrodu
a za hloupost svých bližních,

za jmění Rothschildů veškerých,
(bože, kde krást a nebrat?!),
za zdraví souvěrců, u kterých
musí králové žebrot,

za slávu továrních komínů,
za marnou závist chátřů,
za chladnokrevnost vojínů,
kteří střílí své bratry,

za všechny dary přírody,
za vhodná krupobití
a za hesla pokroku, svobody,
jichž možno zneužítí.

XXIII

A těla žen jsou rozkošná a sladká,
když mládí bouří v krvi bezcitné,
a cesta k nim je snadná tak a hladká. —
— A náhle srdce ze sna procitne.

— — Vzduch vlašný je a venku již se stmělo.
Mé mládí se mnou prudce hovoří.
Toužebným vzruchem chvěje se mé tělo. —
Ale mé srdce, ne, to nehoří.

Milenci spolu alejí jdou temnou.
Omamnou vůni vydechuje sad.
Snad našel bych tu, která šla by se mnou. —
Ne, neumím už ani lásku lhát.

Lži moje mrou, než byly vysloveny.
Pohledy lhavé duši pokoří. — —
Mně stýská se po teplých loktech ženy. —
Ale mé srdce, ne, to nehoří.

XXIV

Jednu věrnou duši potkal jsem v svém žití,
nedoved jsem její lásku oceniti.

Co mi dával život, vše mi bylo málo.

Moje věrná duše, co se s tebou stalo?

Rukama jsi nad svou hlavou zalomila,
hořce zaplakala a mne odsoudila,
želela jsi dne, kdy ohledla ses po mně
na prohnílych schodech v starém tichém domě.

Na Dunaji vlny mají sílu dravou,
nad hlubokou tůň mrtvá těla plavou.

Srdce mé se chvěje, jako by se bálo.

Moje věrná duše, co se s tebou stalo?

XXV

Když skutečnost mou nezlomila bytost,
reminiscence, ta ji nezlomí.
Cyniku sešlý, zaboř se v svou lítost
a provětrej své špatné svědomí!

Den za dnem v stejné prázdnotě se ztrácí.
I hospody svůj půvab ztrácejí.
Minulé dny jak poděšení ptáci
se do mé duše s šerem vracejí.

Vídeňské noci, jak vás miloval jsem,
opilst vaši, vaši hýřivost!
Své dravé vášně na lup vysílal jsem
všech předsudků a všeho citu prost. —

Za tmavé noci šel jsem po nábřeží
v zákoutí velkoměstské kloaky,
holku jsem viděl, kterak v bázni běží
obtěžována drze vojáky.

Rozjařen vínem rytířsky hned vzal jsem
bázlivou holku ve svou ochranu.
Spíš zpit než ze soucitu riskoval jsem,
že nějaké to bití dostanu.

A věru, že by mnohá rána byla
mne bezbranného jistě zasáhla,
však za ruku mne vzala holka milá
a rychle z dostřelu mne odtáhla.

Po milých slovech přišel vřelý pohled,
a po pohledech prudkost pocelů,
a konečně jsem přemoh všechen ohled
a zavlékl ji v lože hotelu.

Co holek měl jsem, ani jedna rovna
jí nebyla svých citů prudkostí.
V mém náručí noc proplakala zrovna
radostným smutkem, smutnou radostí.

Pamatuju se, v bouřlivé své touze
když jsem jí z šatů svlékal, chudinku,
že na svém těle měla jednu pouze
— v takové zimě! — jednu sukýnku.

Já při loučení jméno neřek ani,
však řekli jsme si, kde se sejdeme.
Já nepřišel a nevzpomněl si na ni.
Tenkrát ještě spalo srdce mé.

Teď za večerů smutných přicházívá
v mou pustou jizbu v trpké vzpomínce.
Ve sněhu čeká, do dálky se dívá,
prokřehlá zimou v jedné sukýnce.

XXVI

Jako kluk nejraděj ze všeho,
o ruce podepřev hlavu,
sedal jsem u Porše starého
vzadu na tkalcovském stavu.

Páka se hřmotně zvedala
a pro malé člunky v chvatu
hrbatá babka soukala
cívky na kolovratu.

Stroj už starý a špatný byl.
A jak se tak někdy stává,
když se jen trochu pokazil,
dlouho trvala správa.

Té bídné rachoty pokojně
starý Porš nespravoval.
Klel přitom hrozně a o vojně
mnoho mi vypravoval.

Přemáhal poddaných nevěru
v Uhrách a v Itálii.
A potom dostal cholera
a válečnou medalií.

A přišel mír po dobách zlých.
Zdraví se vrátilo. Hlídal
pak těžké zločince v Kartouzích.
I Babinského tam vídal.

Tehdy byl Babinský starý muž,
měl dlouhé vousy bílé,
se šíjí shrbenou chodil už
hlavu svou kupředu chýle.

Odsouzen byl po svém zatčení
k smrti. Však milost mu dána.
Byl v doživotním vězení
z milosti císaře pána.

Babinský nebyl člověkem zlým.
Boháčům peníze brával
a chudým lidem a nešťastným
štědře všechno zas dával.

Na pány zlost měl. — Jaký div?!
Řezal jim nosy a uši. —
Aby byl pánbůh milostiv
jeho nešťastné duši!

XXVII

Vlak do nádraží zvolna vjel
a vyzývavě hvízdá.
Jak rád bych si teď vyletěl
ze svého nudného hnízda!

Daleko za horami až
leží matička Praha.
Zdali tam na mne vzpomínáš,
ty moje duše drahá?

Vnad svůdných mnoho Praha má.
Tam po chodníku jdou bílém
dragouni s křivýma nohama,
s kníry jak císař Vilém.

Medici jsou tam a juristé
a mladí, pěkní kněží.
Ti mnoho v knihách zajisté,
víc ještě u holek leží. — —

V lásce, ach, člověk upadá
z nesnáze do nesnáze.
Mé srdce touhou uvadá,
a ty mi flámuješ v Praze.

XXVIII

Nic vyčítat ti nechci, moje milá,
vždyť konečně jsem zrovna takový
jak spřež ta, jež tvé srdce otrávila,
spřež mužů řádných dobré výchovy.

Mé mládí ještě dnes mne ve snu straší,
ta pustá léta smutná k zoufání!
Snesla se starost těžce k střeše naší,
já poslouchal jsem její skuhrání.

Pln touhy srdce na stožár jsem přibíl.
Však nikdo nešel. Sám jsem smutný žil.
Já v mládí chorobně až citlivý byl,
a kdo šel kolem, ten mne ponížil.

A zlhostejněl jsem pokročilým věkem,
poslouchat přestal, kde kdo naříká.
A zesílil jsem hořkým vzdoru mlékem,
svět odsoudil jsem smíchem cynika.

Zoufalých moudrost světa užítí je.
Chtěl jsem být bleskem vášní zasažen.
Požitků ze všech žena největší je.
V sny zahřměla mi nahá krása žen.

Vzpomínám často na ty vzněty klamné,
jež umíraly v prvním světle dne.
Že dobrou vzpomínku by měla na mne,
říc' nemohu z žen ani o jedné.

Mé srdce zchudlo u holek a piva.
Dnes teskně v sluch tvůj moje slovo zní,
nešťastná holko, výčitko má živá,
má bledá láska tuberkulózní.

Můj život bez tebe je k smrti pustý,
a v lásku nevěřím, jež uzdraví.
Však aspoň krev, jež řine se ti ústy,
v přilnutí dlouhém ret můj zastaví.

XXIX

Jsem člověk nemravný a zanedbaný
a lehké holky měl jsem příliš rád.
Však miloval jsem opravdu tři panny,
ach, je mi stydno na to vzpomínat!

Říkali Elis první mojí lásce,
k níž jsem vši silou svého mládí lnul.
Však pohříchu jsem jednou na procházce
ji in flagranti s jiným přistihnul.

A podruhé, to jsem si zamiloval
přítele holku, jenž byl na vojně.
Ctnost její v tančárnách jsem ochraňoval
a choval jsem se velmi důstojně.

Přítel se vrátil domů z vojny zase
a dostal pohříchu z mé ruky ji
ve ctnosti nezměněnou ani v kráse,
neposkvrněnou bílou lilií.

A třetí byla holka osiřelá.
Neštěstí její procítil jsem s ní.
O poslední, co po rodičích měla,
ji okrad poručník a příbuzní.

A jednou zrána bolestí jsem zbledl,
když napsala mi na dopisnici,
že jakýs hejsek z legrace ji svedl
a že je právě v pátém měsíci.

Jsem špatný člověk pokažených mravů,
však třikráte jsem opravdu měl rád.
Je směšno v pláči skloniti svou hlavu
a trapno je se srdci svému smát.

Je vlažný večer k lásce stvořen dneska
a plno žen je v hlučných ulicích,
a mezi nimi stvořeníčka hezká,
smyslné růže kvetou na lících.

XXX

Všichni mi lhali, všichni mi lhali,
blázna si ze mne dělali.
Přede mnou citem se rozplývali,
za zády se mi vysmáli.

Žurnály, básníci, učenci lhali
po léta za nos mě vodíce,
muži mi lhali a ženy mi lhaly.
Ženy ty lhaly mi nejvíce.

Srdce mé stále po lásce prahne,
nikomu však již nevěřím.
Když někdo ke mně ruce své vztáhne,
ustoupím bojácně ke dveřím.

Řek bych, že všechno je ztraceno v žítí,
žítí je však tak záhadné!
Klidný jsem, mohu-li pivo své píti.
Hořící tabák nezchladne.

Touha má bloudí těkavě světem,
a já popjím v úzkých zdech.
Co je mi po tom, budu-li dětem
cestou k domovu na posměch!

Propil jsem peníze, na dluh pít budu.
Šťasten, kdo propije boty své!
Zřím oknem krčmy ven v rozmoklou půdu.
Podzim ze stromů listí rve.

XXXI

V kavárně u stolku lecco se řekne,
srdce se zachvěje, srdce se lekne.
Trochu se vraždilo, trochu se kradlo,
pereme, pereme špinavé prádlo.

Otec tvůj poslední prodal již krávu,
matku bůh povolal ve svoji slávu.
Trochu se vraždilo, trochu se kradlo,
pereme, pereme špinavé prádlo.

Slova jsou slova a mladost je mladost,
genitálie si přejí svou radost.
Trochu se vraždilo, trochu se kradlo,
pereme, pereme špinavé prádlo.

Ve zraku holek plá nemilá tklivost,
hostinských zmáhá se netrpělivost.
Trochu se vraždilo, trochu se kradlo.
Pereme, pereme špinavé prádlo.

XXXII

Ovál mne vlašný, lidumilný vítr.
Je v světě každý člověk našinec!
Ať od úst k ústům koluje můj litr,
ať svět je jeden velký zvěřinec!

Nenávist je jen minulosti omyl.
Napij se, Turku, žide, křesťane!
Komu zvyk předků pohlavní úd zchromil,
ať se mu horšího cos nestane!

Jen připijte si, milí bratři Němci!
Lidskosti růže kvetou rozvité.
Slovani, pijte! Pijte, cizozemci!
Pofoukejte si hřbety rozbité!

Živte se klidně úrodou své země
a u manželek spěte zvečera!
Když zestonásobní se vaše plémě,
pak obrodí vás hlad a cholera.

XXXIII

Pomalu v revolver se ztrácí víra
a o důvěru přichází též jed.
Sešlostí věkem nejlépe se zmírá,
líp ještě sešlostí svých mladých let.

Neznámá věčnost za člověkem leží
a marná zvědavost je škol a sekt.
Před pohledem ji úzkostlivě střeží
nízký a úzký lidský intelekt.

Věčně jsme byli, věčně taky budem,
z ducha jak hmoty nic se neztratí.
Je to jen marná honba za přeludem
v smrti své vykoupení hledati.

Za námi věčnost, před námi je věčnost,
bezpočtukrát se vrátí tentýž děj.
Komu mám za to projevit svou vděčnost?
Pán bůh má štěstí, nevěřím-li v něj!

XXXIV

Lombroso muž je vzácné učenosti,
a to mu neupírám ani já.
Vskutku jen značné kvantum naivnosti
zachrání před šílenstvím génia.

Anarchisté jsou víceméně blázni
a stížení jsou fixní idejí.
V špinavých krčmách kluci bohaprázdní
záporem státu mysl zpíjejí.

Stát fixní idejí též může býti,
než aspoň národů všech sankci má.
Je v širém světě hlupců jako kvítí,
však málokterý stříhá ušima.

Ať se co dobrého či zlého stalo,
bylo to vždy jen plané bláznění,
co onen projev vyprovokovalo.
Na stavu věci nic to nemění.

Idejí fixní lásek beznadějných
je koneckonců tělo panenské.
Sekundáni se při požitcích stejných
obejdou zcela dobře bez ženské.

Já nechci sahat do svědomí bohu.
Je jich už příliš, kdož se nemodlí.
Na scestí zaved rozum lidskou nohu.
Važte si, lidé, svého pohodlí!

Probádav mnoho, mnoho lecjak znaje,
člověk přec není o nic chytřejší.
Hloupost jak chléb nám k žití potřebná je.
Dej nám, ó bože, chléb náš vezdejší!

XXXV

Noc byla. Usnout nemoh jsem. To z míry
by jistě přivedlo i mudrce. —
Škoda, že v mládí ztratil jsem skvost víry
a nemohu si zaklít od srdce!

Noc byla věčná jako hloupost lidská
a jako život byla zoufalá.
V hlubokém tichu píseň elegická
na struny srdce hořce zahrála.

Peřinu shodil jsem, své šaty zvedal
jsem ze země a byl jsem brzo v nich.
Chvilí jsem v kapsách marně sirky hledal.
Pak zaskřípěl klíč v dveřích domovních.

Manželé řádní u manželek spali,
mír tichých srdcí vanul nad nimi.
V hospodách ještě politizovali
muži se zájmy všeobecnými.

Přivřel jsem oči. V dálné výši slyšet
údery křídel bylo příšerné.
Z moudrých a známých předpokladů vyšed
jsem viděl, jak je všechno titěrné:

boj o život a blaho jednotlivce,
za ideální statky národa
hrdinný čin, psí něžnost k milé dívce,
umění, syfilis a svoboda.

Z bordelu zněly ke mně hlasy ženských
vábících smíchem vlné samečky.
Jak prapor míru z oken kasárenských
komisní bělaly se podvlečky.

Z města jsem vyšel. Šel jsem podle řeky,
a vrby chtějíce mne poděsit
volaly na mne posměšnými skřeky:
Příteli, bratře, pojd' se oběsit!

František Gellner
Radosti života

Edice E-knihovna
Redakce Jaroslava Bednářová

Vydala **Městská knihovna v Praze**
Mariánské nám. 1, 115 72 Praha 1

V MKP 1. vydání
Verze 1.0 z 28. 10. 2016

ISBN 978-80-7532-351-4 (pdf)